

Αποτελέσματα έρευνας της Μόνιμης Επιτροπής Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ ΤΚΜ, μέσω ερωτηματολογίου σχετικά με τον ρόλο των Αρχιτεκτονικών διαγωνισμών στη χώρα μας

Το πλαίσιο της έρευνας

Το ΤΕΕ/ Τμήμα Κεντρικής Μακεδονίας, πραγματοποίησε πανελλαδική έρευνα μέσω ερωτηματολογίου, η οποία διεξάχθηκε από την Μόνιμη Επιτροπή Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ ΤΚΜ, με στόχο να διερευνηθούν θέματα που σχετίζονται με τον ρόλο των Αρχιτεκτονικών Διαγωνισμών και την αποτελεσματικότητα του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τους Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς στη χώρα μας. Το ερωτηματολόγιο συντάχθηκε από ομάδα εργασίας της Μόνιμης Επιτροπής Αρχιτεκτονικών Θεμάτων του ΤΕΕ/ ΤΚΜ και απευθύνθηκε μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας στους Αρχιτέκτονες Μηχανικούς της χώρας. Η διενέργεια της έρευνας έγινε γνωστή μέσω ανακοινώσεων που αναρτήθηκαν σε σχετικές ιστοσελίδες, μέσα από τις οποίες δινόταν η δυνατότητα ηλεκτρονικής συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου μέσω σχετικού συνδέσμου.

Τα τελευταία χρόνια σημειώνεται σημαντική ένταση του ενδιαφέροντος των φορέων του Δημοσίου για εφαρμογή της διαδικασίας των Αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, ενώ και το νέο θεσμικό πλαίσιο που τους διέπει, ιδιαίτερα η υπ. αρ. οικ. 26804 Απ. (ΦΕΚ 1427 Β/ 16-06-2011) “ Νέο πλαίσιο διενέργειας των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών και γενικά των διαγωνισμών μελετών με απονομή βραβείων”, όπως και ο Ν. 4412/2016, έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές. Η έκθεση βραβευμένων μελετών Αρχιτεκτονικών διαγωνισμών για τον δημόσιο χώρο που διοργανώθηκε πριν από ένα περίπου χρόνο από το ΤΕΕ/ ΤΚΜ στο πλαίσιο του Συνεδρίου «Δημόσιος Χώρος+», ανέδειξε ακριβώς την αύξηση του ενδιαφέροντος των φορέων για την εφαρμογή του θεσμού, καθώς και τη σημαντική παραγωγή αρχιτεκτονικών μελετών για τον δημόσιο χώρο. Παράλληλα όμως, κατέδειξε και το πρόβλημα του εξαιρετικά μικρού ποσοστού υλοποίησης των βραβευμένων μελετών. Ζητήματα όπως η σημασία της δέσμευσης για την υλοποίηση του έργου, η σημασία της συμμετοχής του μελετητή στα επόμενα στάδια μελετών και στη διαδικασία υλοποίησης, το ύψος των βραβείων, αποτελούν θέματα που προβληματίζουν τους Μηχανικούς και επιδέχονται σοβαρής συζήτησης, καθώς σχετίζονται με τον αριθμό των υλοποιημένων έργων και την ποιότητά τους.

Βασικός σκοπός της έρευνας, ήταν η διερεύνηση της αποτελεσματικότητας του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου που διέπει τους Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς στη χώρα μας και ο εντοπισμός των βασικών προβληματικών σημείων σε αυτό. Βασικοί στόχοι της έρευνας ήταν η συλλογή στοιχείων αναφορικά με το ενδιαφέρον των Αρχιτεκτόνων Μηχανικών να συμμετάσχουν σε Αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Επίσης, η συλλογή στοιχείων σχετικά με την υλοποίηση των βραβευμένων μελετών και σχετικά με την ποιότητα των υλοποιημένων έργων.

Το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει ένα σύνολο 16 ερωτήσεων. Οι ερωτήσεις ήταν κυρίως κλειστού τύπου και είχαν τη μορφή επιλογής από έναν αριθμό εναλλακτικών απαντήσεων, ή κατάταξης εναλλακτικών απαντήσεων ως προς τον βαθμό σημαντικότητάς τους. Οι περισσότερες απαντήσεις ήταν υποχρεωτικές και αφορούσαν το σύνολο των ερωτώμενων. Ορισμένες ερωτήσεις ήταν προαιρετικές διότι αφορούσαν ερωτώμενους που πληρούν συγκεκριμένες συνθήκες (πχ. οι ερωτήσεις που αφορούν

ερωτώμενους που έχουν λάβει κάποια διάκριση σε αρχιτεκτονικό διαγωνισμό). Στο ερωτηματολόγιο συμπεριλήφθηκε μία ερώτηση ανοιχτού τύπου, που έδινε τη δυνατότητα υποβολής απόψεων, προτάσεων κλπ. σχετικών με το θέμα.

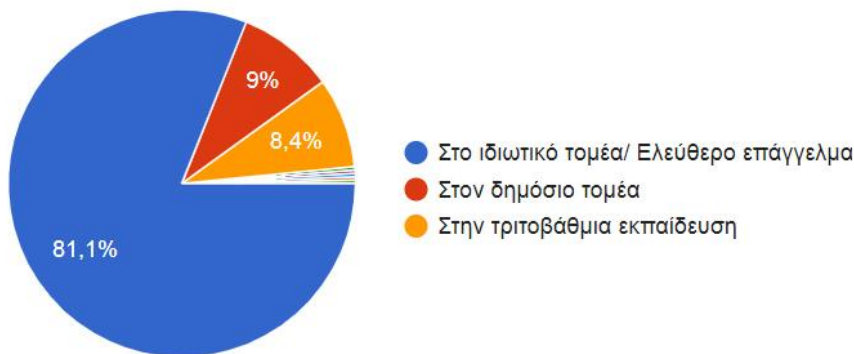
Το ερωτηματολόγιο απαντήθηκε μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας από 322 Αρχιτέκτονες της χώρας και η συμπλήρωση του έγινε ανώνυμα.

Αποτελέσματα

Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει γενικές ερωτήσεις, όπως ο τομέας εργασίας και η ηλικία των ερωτώμενων.

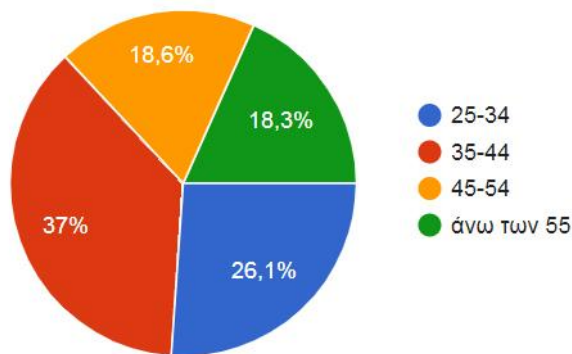
Όπως προκύπτει από τις απαντήσεις, η μεγάλη πλειοψηφία των συμμετεχόντων στο ερωτηματολόγιο εργάζονται στον ιδιωτικό τομέα/ ελεύθερο επάγγελμα (81%), ενώ 9% εργάζεται στον δημόσιο τομέα και 8,4% στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

1. Σε ποιόν τομέα εργάζεστε;

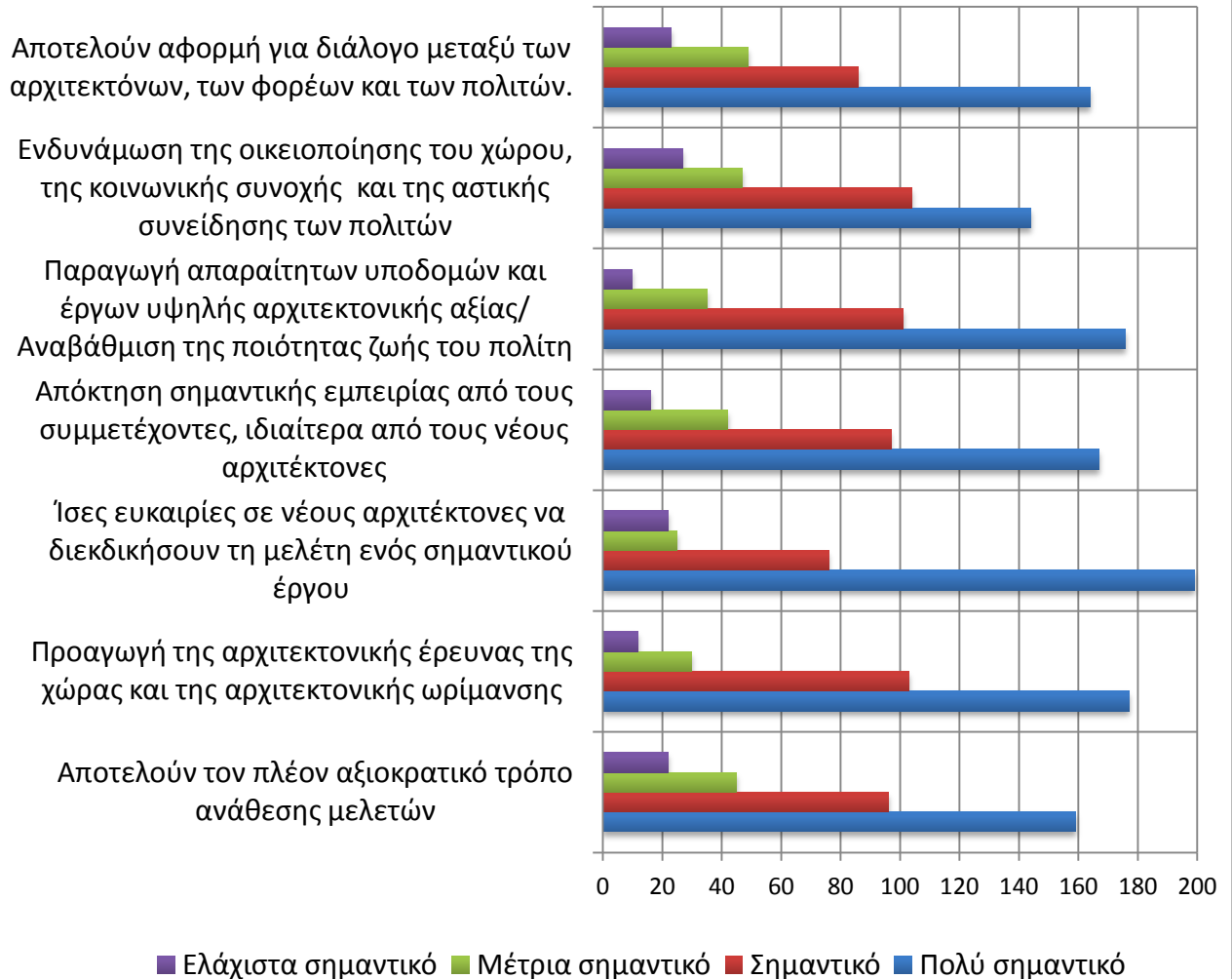
Αναφορικά με την ηλικία των συμμετεχόντων, προκύπτει ότι υπήρξε συμμετοχή από όλες τις ηλικιακές ομάδες με την πλειοψηφία (37%) να είναι μεταξύ 35-44 ετών

2. Ποια είναι η ηλικία σας;

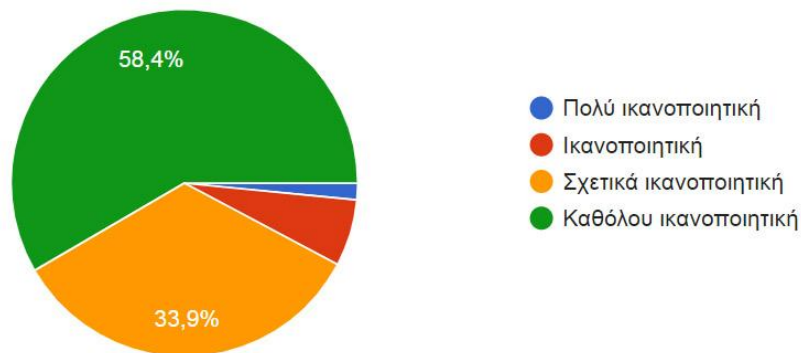
Στην ερώτηση “Ποια είναι κατά την άποψή σας η σημασία των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών; Αξιολογήστε τις πιθανές αρετές και ευκαιρίες που προκύπτουν, ως προς το βαθμό σημαντικότητάς τους.” δεν παρατηρούνται πολύ μεγάλες διαφοροποιήσεις στην αξιολόγηση των εναλλακτικών απαντήσεων, καθώς φαίνεται να αναγνωρίζεται η σημασία όλων των εμπλεκόμενων συνθηκών. Η απάντηση που αφορά στις ίσες ευκαιρίες που δίνονται σε νέους αρχιτέκτονες να διεκδικήσουν τη μελέτη σημαντικού έργου συγκεντρώνει τις περισσότερες επιλογές αξιολόγησης ως “πολύ σημαντικό”. Ακολουθούν η προαγωγή της αρχιτεκτονικής έρευνας και ωρίμανσης και η παραγωγή υποδομών και έργων υψηλής αρχιτεκτονικής αξίας.

3. Ποια είναι κατά την άποψή σας η σημασία των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών; Αξιολογήστε τις πιθανές αρετές και ευκαιρίες που προκύπτουν, ως προς το βαθμό σημαντικότητάς τους.

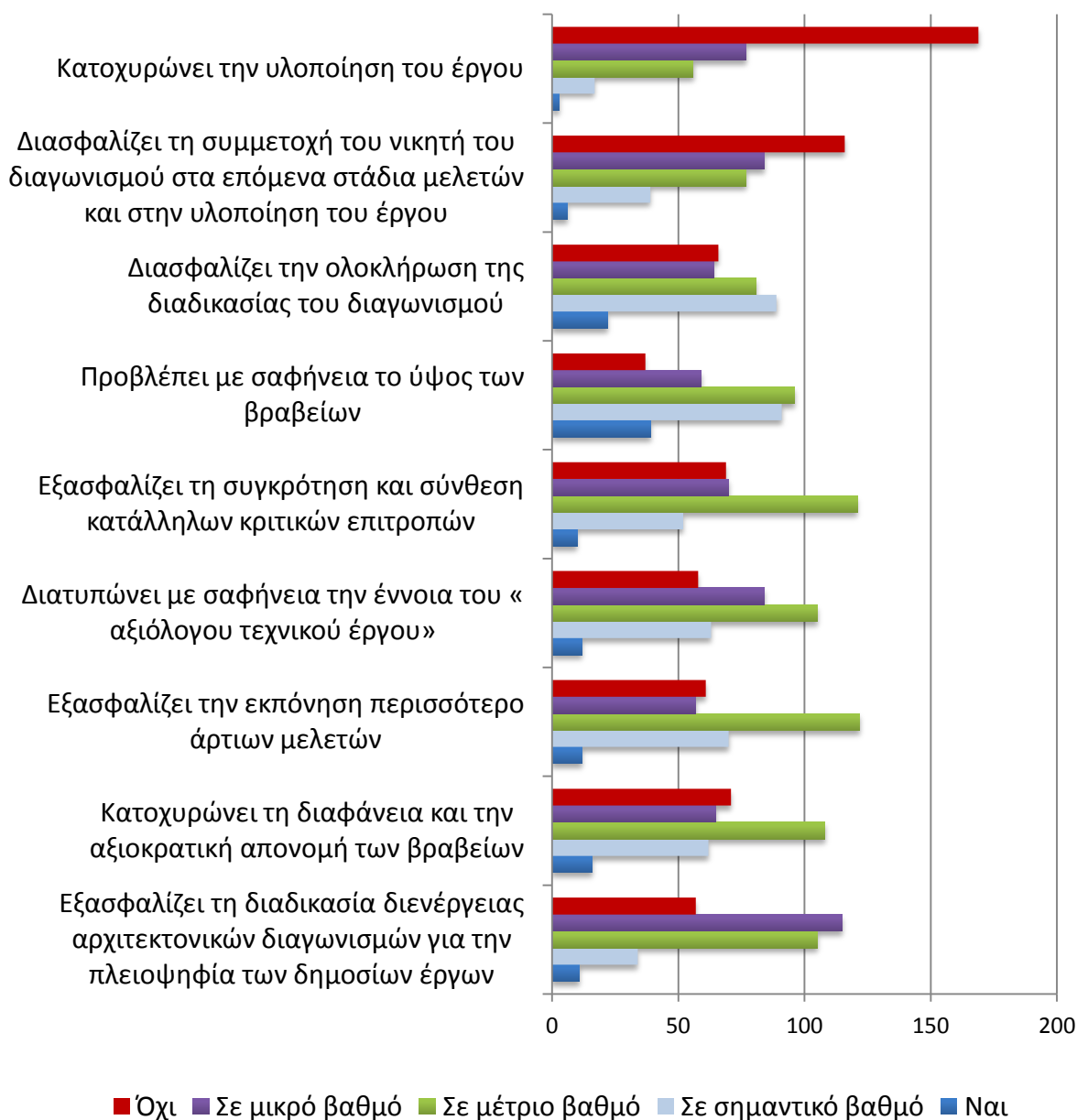
Στην ερώτηση που αφορά στη συχνότητα εφαρμογής του θεσμού των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών σε σχέση με άλλες μεθόδους ανάθεσης μελετών, η πλειοψηφία, δηλαδή το 58,4% των συμμετεχόντων, εκφράζει τη δυσaréσκειά της, χαρακτηρίζοντας τη συχνότητα "καθόλου ικανοποιητική" και ακολουθεί η επιλογή "σχετικά ικανοποιητική" (33,9%).

4. Πώς θα χαρακτηρίζατε τη συχνότητα εφαρμογής του θεσμού των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών, σε σχέση με εφαρμογή άλλων μεθόδων ανάθεσης μελετών στη χώρα μας;

Στα πλαίσια της διερεύνησης των θετικών και αρνητικών σημείων του θεσμικού πλαισίου, διαπιστώνεται ότι τα περισσότερα προβληματικά χαρακτηριστικά αφορούν στην κατοχύρωση της υλοποίησης του έργου και στη συμμετοχή του νικητή του διαγωνισμού στα επόμενα στάδια μελετών. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων θεωρεί ότι το θεσμικό πλαίσιο δεν κατοχυρώνει την υλοποίηση του έργου και δεν διασφαλίζει ή διασφαλίζει σε μικρό ή μέτριο βαθμό τη συμμετοχή του νικητή του διαγωνισμού στα επόμενα στάδια μελετών και στην υλοποίηση του έργου. Όσον αφορά στη συγκρότηση των κριτικών επιτροπών, οι περισσότεροι συμμετέχοντες απαντούν ότι εξασφαλίζεται η συγκρότηση και σύνθεση κατάλληλων κριτικών επιτροπών "σε μέτριο βαθμό" και ότι η κατοχύρωση της διαφάνειας και της αξιοκρατικής απονομής των βραβείων πραγματοποιείται επίσης "σε μέτριο βαθμό". Όσον αφορά στην εξασφάλιση εκπόνησης περισσότερων έργων μελετών, σύμφωνα με τις περισσότερες απαντήσεις, αυτή εξασφαλίζεται "σε μέτριο βαθμό".

5. Πιστεύετε ότι το ισχύον θεσμικό πλαίσιο:

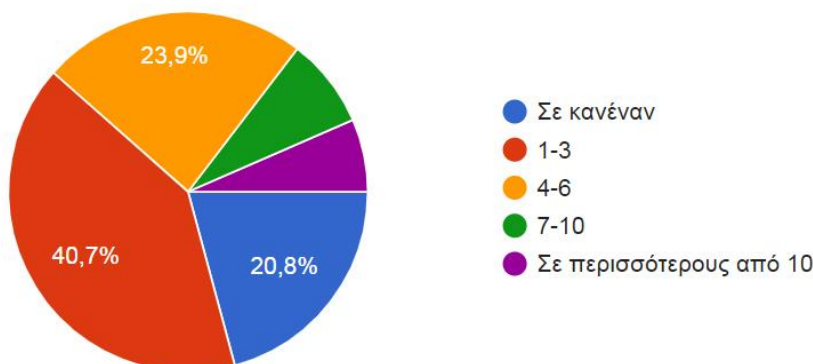
Στην ερώτηση που αφορά στις περιπτώσεις που πρέπει να εφαρμόζεται η διαδικασία του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων (73,1%) θεωρεί ότι πρέπει να εφαρμόζεται στις περισσότερες περιπτώσεις αρχιτεκτονικού έργου, ενώ μόνο το 19,1% θεωρεί ότι πρέπει να εφαρμόζεται μετά από τον χαρακτηρισμό ενός έργου ως "αξιόλογο" από αρμόδιο όργανο. Ακόμα μικρότερο ποσοστό (7,8%) θεωρεί ότι πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στα πολύ σημαντικά έργα.

6. Κατά την άποψή σας η διαδικασία των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών πρέπει να εφαρμόζεται :

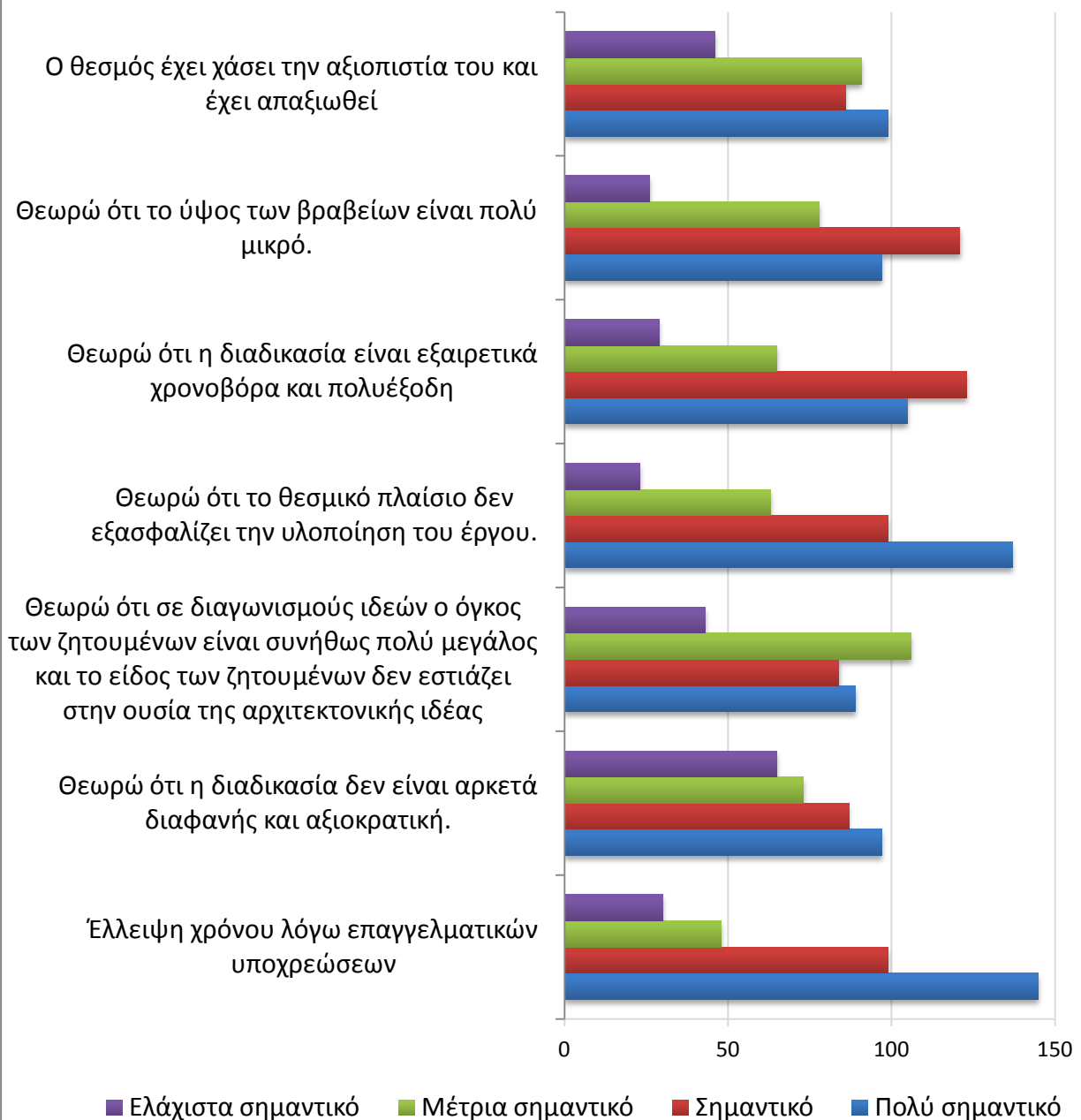
Όσον αφορά στη συχνότητα συμμετοχής σε διαγωνισμούς, διαπιστώνεται ότι κατά την τελευταία 10ετία οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες (40,7%) έχουν συμμετάσχει σε 1-3 αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς, 23,9% έχει συμμετάσχει σε 4-6 διαγωνισμούς ενώ 20,8% δεν έχει συμμετάσχει σε κανέναν διαγωνισμό.

7. Σε πόσους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς έχετε συμμετάσχει συνολικά κατά την τελευταία 10ετία;

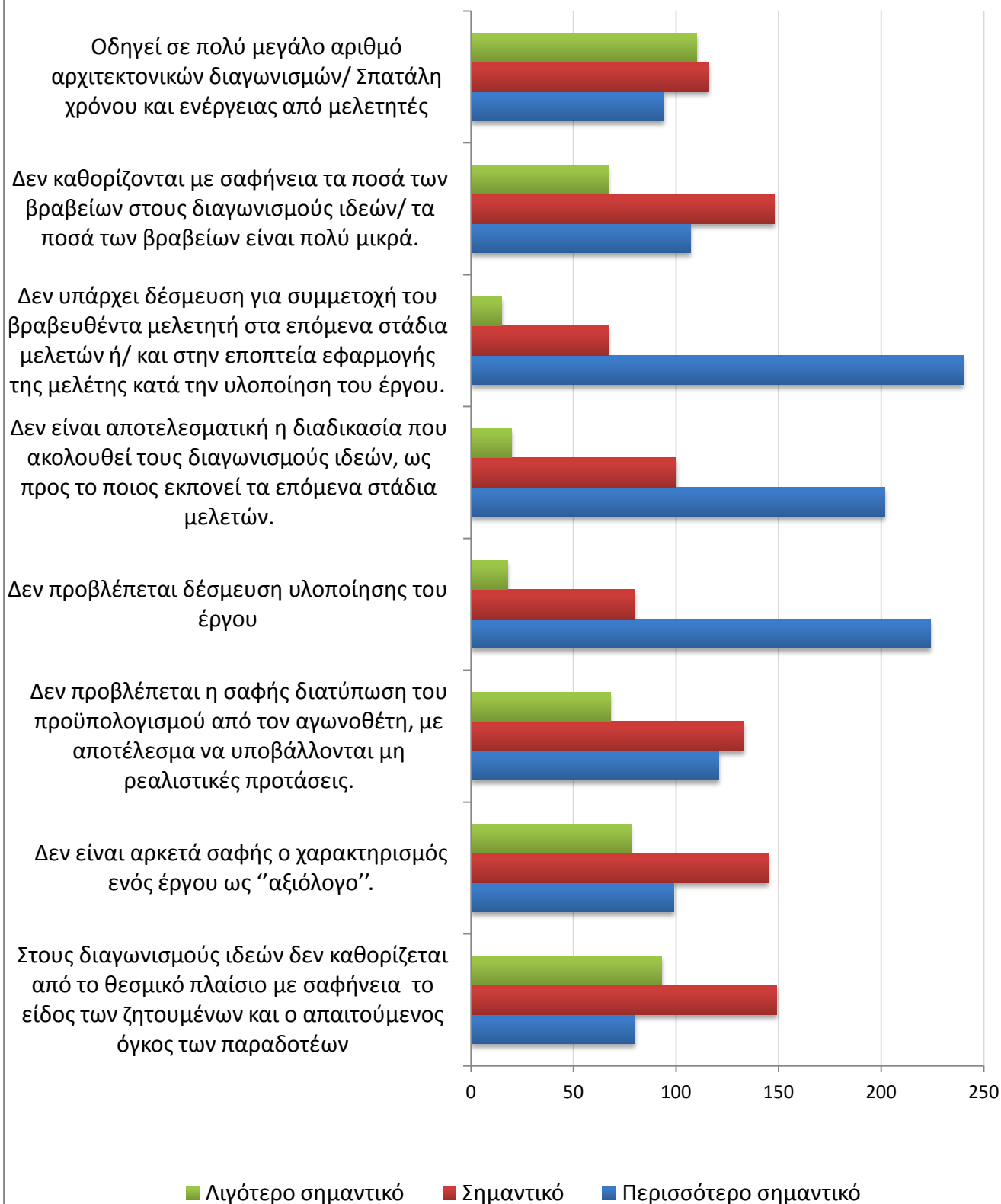
Με σκοπό να διασαφηνιστούν οι λόγοι απροθυμίας συμμετοχής σε διαγωνισμούς, η επόμενη ερώτηση διερευνά τις πιθανές αιτίες. Διαπιστώνεται ότι ως περισσότερο σημαντικές αιτίες κρίνονται η έλλειψη χρόνου λόγω επαγγελματικών υποχρεώσεων και το γεγονός ότι το θεσμικό πλαίσιο δεν εξασφαλίζει την υλοποίηση του έργου. Ακολουθούν ως πολύ σημαντικές και σημαντικές αιτίες το γεγονός ότι η διαδικασία είναι χρονοβόρα και πολυέξοδη καθώς και το μικρό ύψος των βραβείων. Οι απόψεις όσον αφορά στη διαφάνεια και αξιοκρατικότητα της διαδικασίας ποικίλουν, καθώς η αξιολόγηση του κριτηρίου της διαφάνειας κυμαίνεται από ελάχιστα σημαντική για αρκετούς έως πολύ σημαντική, με τους περισσότερους να θεωρούν το κριτήριο πολύ σημαντικό.

8. Εάν δεν έχετε συμμετάσχει καθόλου ή έχετε συμμετάσχει σε λίγους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς αξιολογήστε τις πιθανές αιτίες.

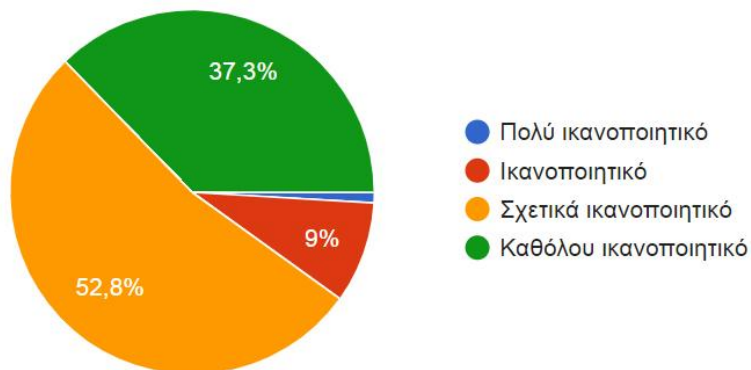
Όσον αφορά στην αξιολόγηση των βασικών προβληματικών σημείων του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου, ξεχωρίζουν τρία στοιχεία ως περισσότερο προβληματικά. Το πρώτο στη σειρά κατάταξης είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχει δέσμευση για συμμετοχή του βραβευθέντα μελετητή στα επόμενα στάδια και στην εποπτεία της εφαρμογής της μελέτης. Ακολουθούν ως προβληματικά σημεία το γεγονός ότι δεν προβλέπεται δέσμευση υλοποίησης του έργου καθώς και η διαδικασία που ακολουθεί τους διαγωνισμούς ιδεών, ως προς το ποιος εκπονεί τα επόμενα στάδια μελετών. Ακολουθούν τα λοιπά σημεία, όπως ότι δεν προβλέπεται σαφής διατύπωση προϋπολογισμού από τον αγνοθέτη, ότι δεν είναι αρκετά σαφής ο χαρακτηρισμός ενός έργου ως “αξιόλογο”, ότι δεν καθορίζονται με σαφήνεια τα ποσά των βραβεία και ότι τα ποσά των βραβείων είναι μικρά κλπ.

9. Κατά την άποψή σας, που εντοπίζονται τα βασικά προβληματικά σημεία στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο που διέπει τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς;

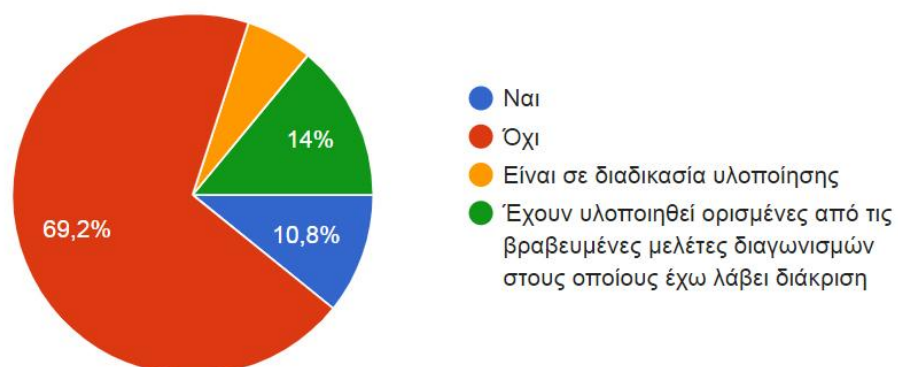
Η επόμενη ερώτηση στοχεύει σε μία συνολικότερη αποτίμηση του θεσμικού πλαισίου. Διαπιστώνεται ότι η πλειοψηφία των συμμετεχόντων, δηλαδή το 52,8%, χαρακτηρίζει το θεσμικό πλαίσιο “σχετικά ικανοποιητικό”, το 37,3% το χαρακτηρίζει “καθόλου ικανοποιητικό” και μόλις 9% των συμμετεχόντων το χαρακτηρίζει “ικανοποιητικό”.

10. Πως θα χαρακτηρίζατε το ισχύον θεσμικό πλαίσιο σχετικά με τους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς στη χώρα μας:

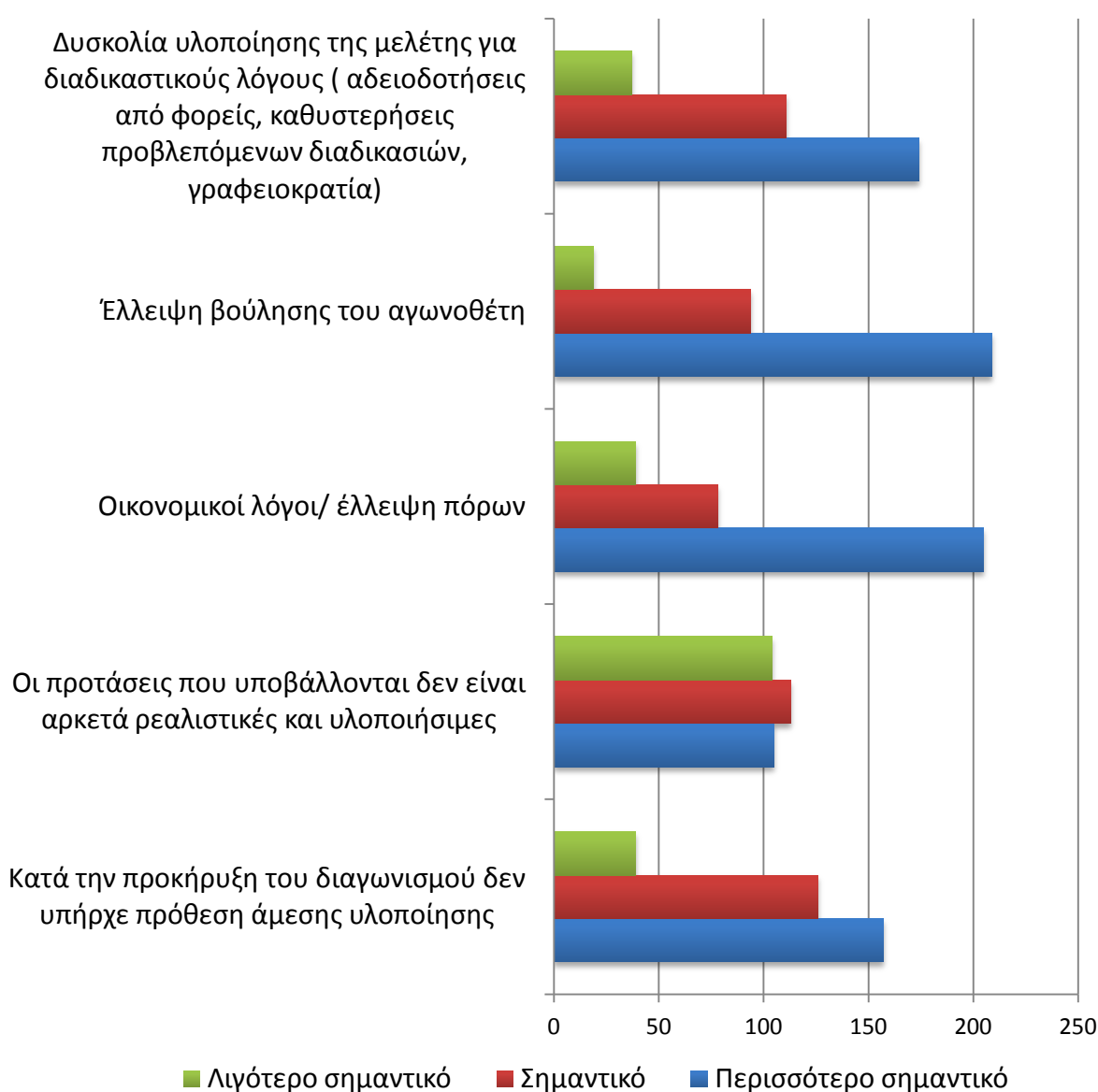
Η επόμενη ερώτηση απευθύνεται προς βραβευμένους μελετητές, σχετικά με τον αριθμό των βραβευμένων μελετών που έχουν υλοποιηθεί ή είναι σε διαδικασία υλοποίησης. Διαπιστώνεται ότι το 69,2% των μελετητών που έχουν λάβει διάκριση σε διαγωνισμούς απαντούν ότι δεν έχει υλοποιηθεί η μελέτη που απέσπασε το πρώτο βραβείο. Το 14% απαντούν ότι έχουν υλοποιηθεί ορισμένες από τις βραβευμένες μελέτες και μόλις 10,8% απαντούν ότι έχουν υλοποιηθεί οι βραβευμένες μελέτες.

11. Εάν έχετε λάβει κάποια διάκριση σε διαγωνισμούς που έχετε συμμετάσχει, η μελέτη που απέσπασε το πρώτο βραβείο, έχει υλοποιηθεί:

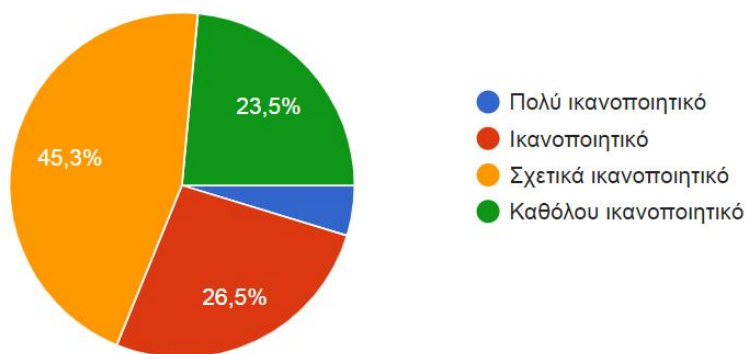
Ακόμα οι ερωτώμενοι καλούνται να αξιολογήσουν, ανάλογα με το βαθμό σημαντικότητας, πιθανές αιτίες για τις οποίες παρατηρείται δυσχέρεια στην υλοποίηση των βραβευμένων μελετών. Ως βασικότερες αιτίες αναδεικνύονται η έλλειψη βούλησης του αγωνοθέτη και οικονομικοί λόγοι/ έλλειψη πόρων. Ακολουθούν στη σειρά αξιολόγησης της σημαντικότητας το γεγονός ότι κατά την προκήρυξη του διαγωνισμού δεν υπήρχε πρόθεση υλοποίησης καθώς και η δυσκολία υλοποίησης για διαδικαστικούς λόγους. Το κριτήριο της ρεαλιστικότητας/ υλοποιησιμότητας των προτάσεων κρίνεται γενικά ως λιγότερο σημαντική αιτία, καθώς έχει επιλεγεί λιγότερο από τις άλλες αιτίες ως "περισσότερο σημαντική".

12. Κατά την άποψή σας, ποιοι είναι οι λόγοι για τους οποίους συχνά η πρόταση που απέσπασε το πρώτο βραβείο δεν υλοποιείται;

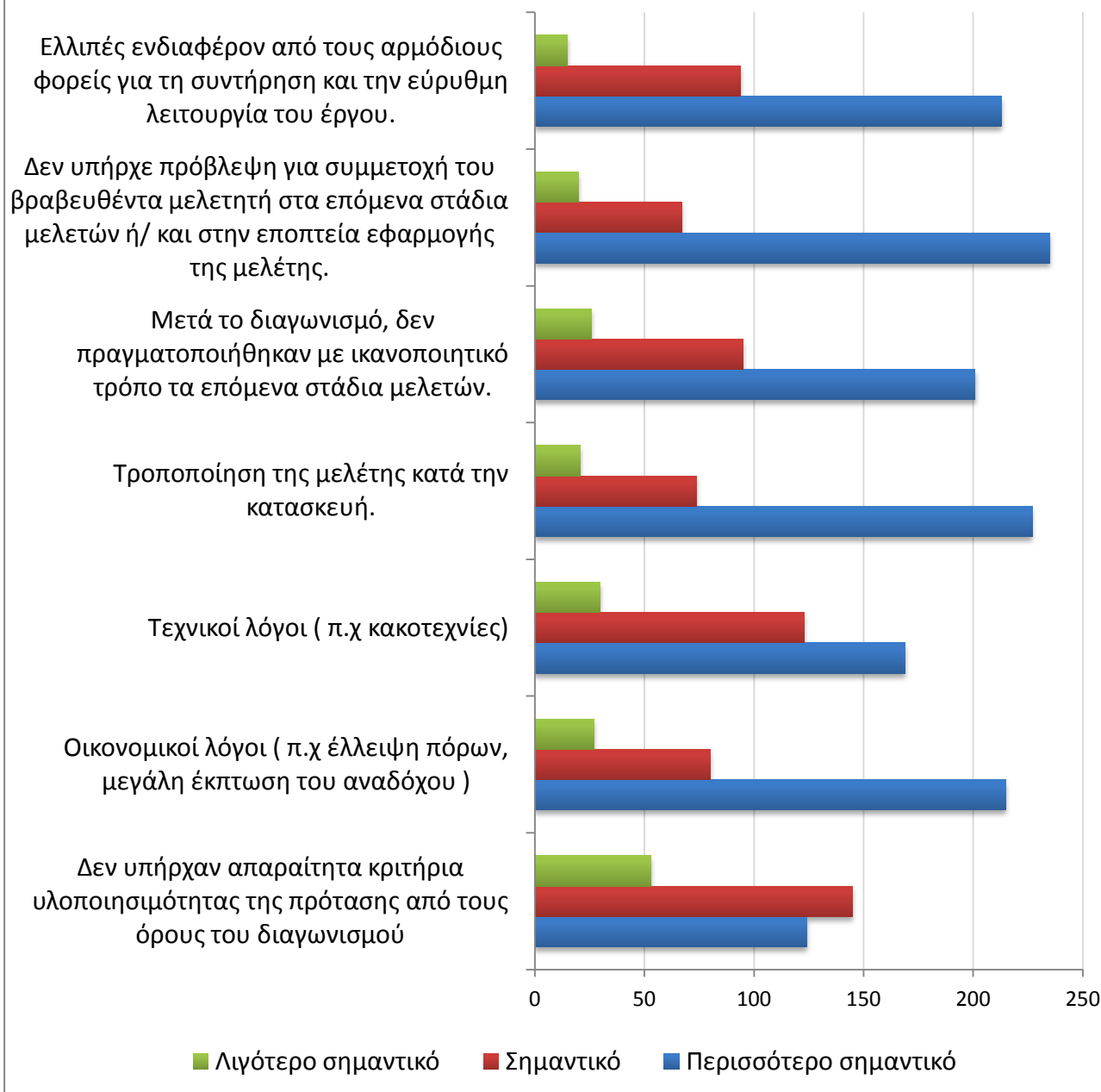
Επιπλέον, καλούνται να εκφράσουν την άποψή τους ως προς την ποιότητα των υλοποιημένων έργων και να αξιολογήσουν ανάλογα με το βαθμό σημαντικότητας, πιθανές αιτίες για τις περιπτώσεις που η ποιότητα των υλοποιημένων έργων δεν είναι ικανοποιητική. Το 45,3% των συμμετεχόντων που έχουν διακριθεί και το έργο έχει υλοποιηθεί, θεωρεί ότι το υλοποιημένο έργο είναι “σχετικά ικανοποιητικό” σε σχέση με την πρόταση που υποβλήθηκε. Το 26,5% θεωρεί ότι το υλοποιημένο έργο είναι “ικανοποιητικό” ενώ το 23,5% χαρακτηρίζει το υλοποιημένο έργο ως “καθόλου ικανοποιητικό”. Πολύ μικρό ποσοστό, μόλις 4,7% χαρακτηρίζει το υλοποιημένο έργο ως “πολύ ικανοποιητικό”.

13. Εάν έχετε λάβει κάποια διάκριση σε διαγωνισμό και η πρόταση που απέσπασε το πρώτο βραβείο έχει υλοποιηθεί, θεωρείτε ότι το υλοποιημένο έργο σε σχέση με την πρόταση που υποβλήθηκε, τεχνικά/ κατασκευαστικά/ μορφολογικά, είναι :

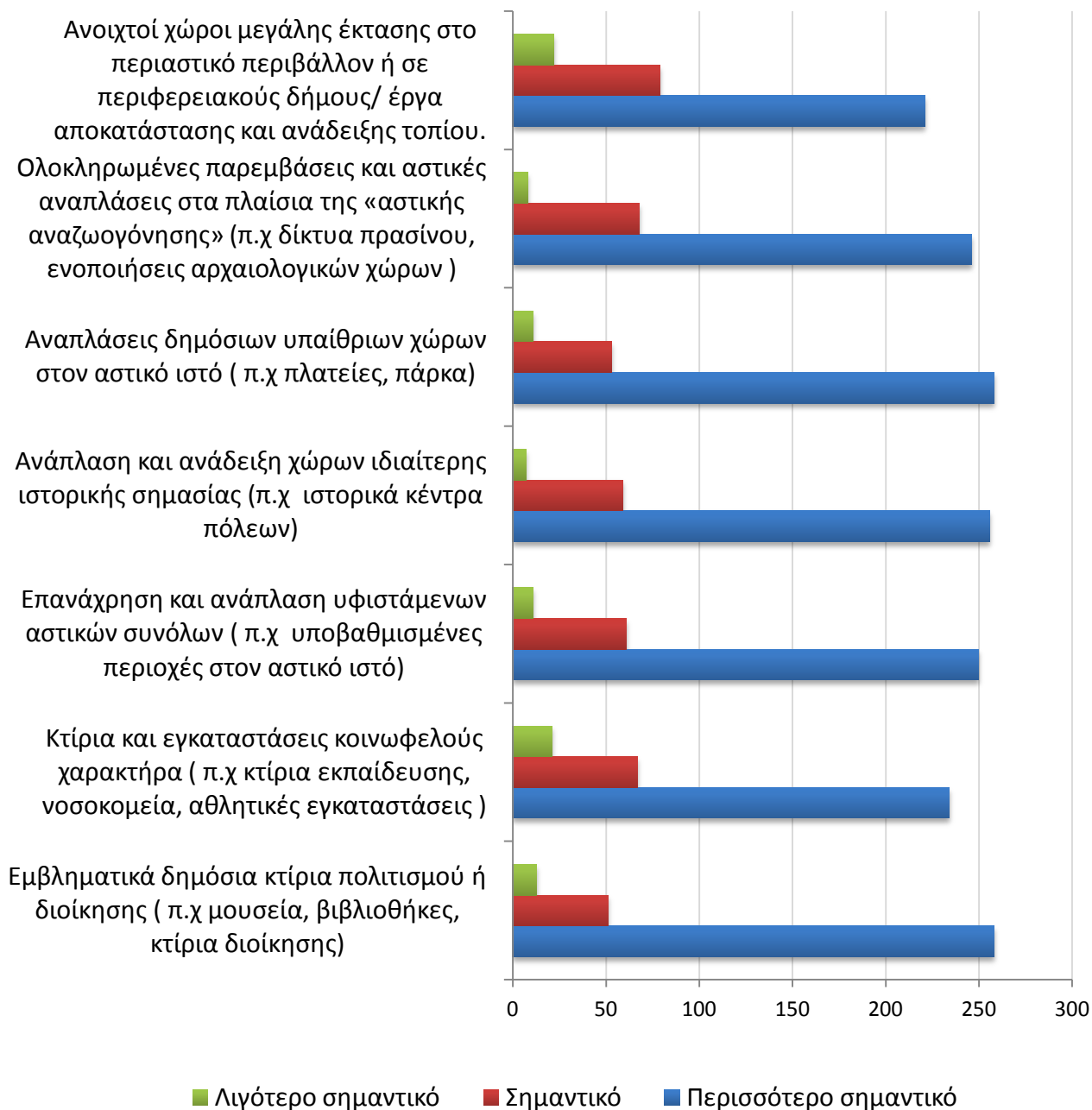
Όσον αφορά στις πιθανές αιτίες για τις περιπτώσεις που η ποιότητα των υλοποιημένων έργων δεν είναι ικανοποιητική, όλες σχεδόν οι αιτίες που περιλαμβάνονται στο ερωτηματολόγιο φαίνεται πως κατά τη γνώμη των ερωτηθέντων παίζουν σημαντικό ρόλο. Ως περισσότερο σημαντική αιτία καταγράφεται το γεγονός ότι δεν υπήρχε πρόβλεψη για συμμετοχή του μελετητή στα επόμενα στάδια μελετών και στη υλοποίηση του έργου. Ακολουθεί η τροποποίηση της μελέτης κατά την κατασκευή, οι οικονομικοί λόγοι και το ελλιπές ενδιαφέρον των φορέων για τη συντήρηση και εύρυθμη λειτουργία του έργου.

14. Εάν κρίνετε ότι το υλοποιημένο έργο των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών δεν είναι πολύ ικανοποιητικό, ποιοι είναι οι βασικοί λόγοι κατά την άποψή σας;

Στο τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου υπάρχει ερώτηση σχετικά με τις κατηγορίες έργων στις οποίες έχει σημασία να επικεντρωθούν οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί (π.χ εμβληματικά δημόσια κτίρια, επανάχρηση και ανάπλαση υφιστάμενων αστικών συνόλων, αναπλάσεις δημόσιων υπαίθριων χώρων, έργα αποκατάστασης και ανάδειξης τοπίου κλπ). Δεν διαπιστώθηκαν μεγάλες διαφορές ανάμεσα στις κατηγορίες έργων όσον αφορά στον βαθμό σημαντικότητας. Με σχετικά μικρή απόκλιση από τις επόμενες κατηγορίες, οι περισσότεροι συμμετέχοντες επέλεξαν τα εμβληματικά δημόσια κτίρια, τις αναπλάσεις δημόσιων υπαίθριων χώρων και την ανάπτυξη και ανάδειξη χώρων ιδιαίτερης ιστορικής σημασίας.

15. Σε ποιες κατηγορίες έργων πιστεύετε ότι έχει σημασία να επικεντρωθούν οι επίσημες πολιτικές των Αρχών για την πόλη και οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί στη χώρα μας; Αξιολογήστε τις κατηγορίες έργων ως προς το βαθμό σημαντικότητας.

Τέλος, το ερωτηματολόγιο διερευνά τις απόψεις των Αρχιτεκτόνων σχετικά με τις νέες μορφές συμμετοχικής διακυβέρνησης / κινήσεις πολιτών κλπ. που παρατηρούνται διεθνώς κατά τις τελευταίες δεκαετίες και τον τρόπο με τον οποίο μπορούν αυτές να λειτουργήσουν σε σχέση με το έργο των «ειδικών» (μελετητών αρχιτεκτόνων) ή της Πολιτείας. Η πλειοψηφία των συμμετεχόντων (64,6%) θεωρεί ότι τέτοιου είδους μορφές συμμετοχικής διακυβέρνησης μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά. Ποσοστό

20,4% πιστεύει ότι δεν μπορούν να έχουν ικανοποιητικό αποτέλεσμα ενώ μικρότερα ποσοστά (7.5%) θεωρούν ότι μπορούν να λειτουργήσουν ανεξάρτητα ή και να υποκαταστήσουν αρκετά αποτελεσματικά το έργο των «ειδικών».

16. Κατά τις τελευταίες δεκαετίες παρατηρείται διεθνώς έντονη τάση, νέων μορφών συμμετοχικής διακυβέρνησης που συμπληρώνουν ή παρακάμπτουν το ρόλο του δημόσιου τομέα και των «εκ των άνω» παρεμβάσεων. Με ποιο τρόπο, κατά την άποψή σας, μπορούν να λειτουργήσουν τέτοιου είδους μορφές συμμετοχικής διακυβέρνησης/ κινήσεις πολιτών κλπ, σε σχέση με το έργο των «ειδικών» (μελετητών αρχιτεκτόνων) ή της πολιτείας;

Στην ερώτηση ανοιχτού τύπου, με την οποία δόθηκε η δυνατότητα να διατυπωθούν με ελεύθερο κείμενο τυχόν σχόλια- προτάσεις σχετικά με το θέμα, υπήρξαν 20 απαντήσεις. Τα σχόλια επικεντρώθηκαν στα παρακάτω σημεία: Επισημάνθηκε ότι συχνά παρατηρείται καθυστέρηση στην καταβολή των βραβείων και μεγάλη καθυστέρηση στην καταβολή της αμοιβής των μελών των κριτικών επιτροπών. Έγινε αναφορά στην καθυστέρηση στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων, η ανάγκη τήρησης προθεσμιών από την πλευρά του αγωνοθέτη και δημοσιοποίησης στοιχείων και σχολίων κατά την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων. Επιπλέον, αναφέρθηκε η έλλειψη βούλησης υλοποίησης του έργου από τους φορείς, καθώς και έλλειψη στρατηγικού προγραμματισμού από τους φορείς- αγωνοθέτες. Ακόμα και στις περιπτώσεις υλοποίησης των έργων, επισημάνθηκε η μεγάλη χρονική καθυστέρηση υλοποίησής τους, που συχνά συνοδεύεται από αλλαγή των δεδομένων.

Επισημάνθηκαν ελλείμματα εμπειρίας και γνώσης από την πλευρά των αγωνοθετών και έγινε αναφορά σε μη ικανοποιητικές προκηρύξεις που χαρακτηρίζονται από έλλειμμα επισταμένης ανάλυσης και γνώσης του αντικειμένου που διαχειρίζονται. Διατυπώθηκε η άποψη ότι οι προκηρύξεις πρέπει να είναι ώριμες, πλήρεις, εμπειριστατωμένες και ιεραρχημένες σε στόχους, όπως και οι απαντήσεις από πλευράς Αγωνοθέτη στα τυχόν ερωτήματα. Ακόμα επισημάνθηκε ως πολύ σημαντική η σχετική επιμόρφωση των φορέων αναφορικά με τη σημασία και τον τρόπο διενέργειας ενός αρχιτεκτονικού διαγωνισμού. Επιπλέον, έγινε αναφορά στο μικρό ύψος των βραβείων και στην ανάγκη για καλύτερες αμοιβές των κριτών των διαγωνισμών.

Διατυπώθηκαν προτάσεις όπως: Η προκήρυξη του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού να γίνεται μόνο όταν ο φορέας έχει σοβαρή πρόθεση να προχωρήσει στην υλοποίηση του

έργου. Περιορισμός της διαδικασίας της απευθείας ανάθεσης, διεύρυνση των κατηγοριών των έργων για τα οποία πρέπει να είναι υποχρεωτική η διενέργεια διαγωνισμών και ενσωμάτωση μικρών έργων, κυρίως αστικού σχεδιασμού, στη διαδικασία των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών. Μεγαλύτερη συμμετοχή σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς από ιδιώτες μηχανικούς και ενίσχυση κινήτρων για συμμετοχή των γραφείων σε αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς. Ακόμα, διατυπώθηκε η άποψη ότι οι αρχιτεκτονικοί διαγωνισμοί πρέπει να είναι "ιδεών" και να παραμείνουν σε επίπεδο προμελέτης, αλλά και η άποψη ότι οι διαγωνισμοί θα πρέπει να διενεργούνται για πολύ σημαντικούς και αξιόλογους χώρους. Επιπλέον, έγινε αναφορά σε θέματα διαφάνειας στη σύσταση των κριτικών επιτροπών και γνωστοποίησης της σύστασής τους και σε θέματα περιεχομένου παραδοτέων των διαγωνισμών. Τέλος διατυπώθηκαν προτάσεις για ηλεκτρονική υποβολή των συμμετοχών ώστε να περιοριστεί το κόστος και τα απορρίμματα, για έμφαση στην αρχιτεκτονική καινοτομία και στις ευκαιρίες για νέους αρχιτέκτονες.